

Rapport

Datum: 27 februari 2006
Rapportnummer: 2006/067

Klacht

Verzoekster werd op 15 september 2004 gebeld door een ambtenaar van het regionale politiekorps Midden en West Brabant met de mededeling dat haar minderjarige zoon zich op het politiebureau moest melden. Zij klaagt erover dat de ambtenaar haar hierbij niet heeft meegedeeld dat haar zoon zou worden aangehouden als hij zich op het politiebureau zou melden.

Ook klaagt verzoekster erover dat de politie haar op 16 september 2004 niet op de hoogte heeft gesteld van het feit dat haar zoon was aangehouden.

Verder klaagt verzoekster erover dat de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant haar klacht van 29 september 2004 pas op 24 januari 2005 heeft afgehandeld.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 15 september 2004 belde politieambtenaar N. naar verzoekster met de mededeling dat haar minderjarige zoon Gx op het politiebureau moest verschijnen om gehoord te worden in verband met een zaak van mishandeling en openlijke geweldpleging. Op 16 september 2004 meldde Gx zich om 9.00 uur op het politiebureau te Woudrichem waar hij werd aangehouden. Hij werd tweemaal verhoord, omstreeks 9.21 uur en omstreeks 11.23 uur. Hij werd die dag om 13.00 heengezonden. Tussen de verhoren in werd Gx in de ophoudkamer geplaatst.

2. Verzoekster diende op 29 september 2004 een klacht in over de handelwijze van ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant op 15 en 16 september 2004 bij de aanhouding van haar minderjarige zoon. Op 22 oktober 2004 vond een gesprek plaats tussen de klachtonderzoeker van de politie, verzoekster en haar echtgenoot. Bij brief van 24 januari 2005 deelde de korpsbeheerder aan verzoekster mee dat het klachtonderzoek was afgerond. Hij achtte haar klacht over de wijze waarop ze door de politieambtenaren was benaderd en geïnformeerd naar aanleiding van de aanhouding van haar zoon ongegrond.

I. Ten aanzien van het niet telefonisch meedelen dat de minderjarige zoon van verzoekster zou worden aangehouden

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat politieambtenaar N. haar tijdens het telefoongesprek op 15 september 2004 niet heeft meegedeeld dat haar zoon zou worden aangehouden als hij

zich de volgende dag op het politiebureau zou melden. Verzoekster stelde hierbij dat als zij had geweten dat haar zoon zou worden aangehouden, dat zij dan met haar zoon zou zijn meegegaan naar het politiebureau.

2. Bij brief van 24 januari 2005 achtte de korpsbeheerder de klacht van verzoekster ongegrond. De korpsbeheerder stelde dat volgens de betrokken politieambtenaren aan verzoekster vooraf was meegedeeld dat haar zoon naar het bureau diende te komen en dat hij daar zou worden aangehouden. Ook de reden van zijn aanhouding was meegedeeld. Verder stelde de korpsbeheerder dat hem niet was gebleken dat de politie te kort was geschoten in de wijze waarop verzoekster was benaderd en geïnformeerd.

3. Bij brief van 5 augustus 2005 liet de korpsbeheerder de Nationale ombudsman weten bij zijn eerdere standpunt van 24 januari 2005 te blijven.

4.1. Politieambtenaar N. schreef in zijn brief van 30 juni 2005 aan de Nationale ombudsman dat hij op 15 september 2004 met verzoekster had gebeld met de mededeling dat haar zoon Gx op het bureau moest verschijnen om gehoord te worden als verdachte in een zaak van mishandeling en openlijke geweldpleging. Aanvankelijk wilde verzoekster niet meewerken omdat haar zoon moest werken. N. deelde haar daarop mee dat haar zoon dan door de politie zou worden opgehaald voor nader verhoor en dat er geen sprake was van vrijwilligheid.

4.2. In aanvulling op deze brief verklaarde N. op 30 september 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman dat hij zich niet kon herinneren of hij het woord "aanhouden" had gebruikt. Verder verklaarde N. dat de politie met het Openbaar Ministerie, arrondissement Breda, een afspraak heeft over aanhoudingen buiten heterdaad. Doorgaans wordt een verdachte gebeld met de mededeling naar het bureau te komen voor verhoor. Afhankelijk van het strafbare feit en hoe diegene bij de politie bekend staat, kan worden besloten diegene thuis op te halen. Vooraf wordt standaard toestemming van de officier van justitie gevraagd voor aanhouding buiten heterdaad. Als de verdachte op het bureau verschijnt, dan wordt diegene standaard aangehouden. Bij een minderjarige worden vooraf de ouders in kennis gesteld, aldus N. Voorts verklaarde N. dat hij het idee had dat verzoekster had begrepen dat haar zoon zou worden aangehouden. Hij had dit uit haar reactie opgemaakt. Bovendien was dit niet de eerste keer dat haar zoon op het bureau moest verschijnen en werd aangehouden, aldus N. Daarbij komt dat verzoekster als interieurverzorgster werkzaam is geweest bij de politie waardoor ze zou kunnen weten hoe de procedure verloopt, aldus N.

5.1. Politieambtenaar G. schreef in zijn brief van 30 juni 2005 aan de Nationale ombudsman dat hij tijdens het telefoongesprek - tussen N. en verzoekster - bij N. had gestaan. Hij hoorde dat N. letterlijk dan wel in soortgelijke woorden tegen verzoekster zei dat haar zoon zich op het politiebureau moest melden en dat indien hij niet vrijwillig zou komen hij op een door de politie te bepalen tijdstip zou worden aangehouden, aldus G.

5.2. In aanvulling op deze brief verklaarde G. op 5 oktober 2005 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman dat hij niet kon zeggen of politieambtenaar N. het woord "aanhouden" letterlijk had gebruikt. De strekking van het gesprek was in ieder geval dat de zoon of vrijwillig naar het bureau kon komen of dat de politie hem zou komen ophalen en aanhouden. Verder verklaarde G. dat het bij een aanhouding buiten heterdaad gebruikelijk is om op het moment dat een verdachte zich meldt op het bureau diegene meteen aan te houden. Het verhoren van een verdachte zonder aanhouding is mogelijk, maar gebeurt steeds minder, aldus G.

6. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder en de brieven van de betrokken politieambtenaren liet verzoekster bij brief, ontvangen op 23 september 2005, en tijdens een telefoongesprek op 3 oktober 2005 weten dat haar zoon op het bureau moest verschijnen om gehoord te worden. Hierbij is haar niet verteld dat Gx bij melding op het bureau direct zou worden aangehouden. Het woord "aanhouden" is niet gebruikt. Als zij dat hadden geweten, of als zij dat uit het telefoongesprek had begrepen, dan zouden zij als ouders zijn meegegaan naar het politiebureau, aldus verzoekster.

Beoordeling

7.1. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

7.2. Dit vereiste brengt mee dat opsporingsambtenaren geen enkel misverstand laten bestaan over de hoedanigheid waarin zij optreden, over de aard van hun onderzoek, alsmede over de status van de betrokkene tijdens dat onderzoek. Indien de politie een beroep doet op de vrijwillige medewerking van een burger, dient zij daarbij informatie te verstrekken over de reden hiervoor. Voor de bereidheid tot medewerking kan immers deze informatie bepalend zijn. Tevens is die informatie van belang in verband met de gevoelens die een dergelijk verzoek bij de betrokkene kan oproepen.

8. Verzoekster gaf aan dat politieambtenaar N. haar had meegedeeld dat haar zoon naar het politiebureau moest komen om gehoord te worden. N. heeft haar daarbij niet meegedeeld dat haar zoon zou worden aangehouden. Als ze dit had geweten dan zou ze met haar zoon zijn meegekomen, aldus verzoekster.

N. verklaarde dat hij verzoekster had meegedeeld dat haar zoon Gx aan het bureau moest verschijnen omdat hij gehoord moest worden als verdachte in een zaak van mishandeling en openlijke geweldpleging. N. kon zich niet herinneren of hij het woord 'aanhouden' ook had gebruikt.

Politieambtenaar G. verklaarde dat hij niet wist of N. het woord "aanhouden" had gebruikt.

9. Uit het onderzoek is gebleken dat N. aan verzoekster heeft meegedeeld dat haar zoon naar het bureau moest komen om te worden gehoord. Gelet op hetgeen verzoekster, N. en G. naar voren hebben gebracht, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat N. het woord "aanhouden" niet heeft gebruikt en dat verzoekster niet wist of begreep dat haar zoon op het politiebureau zou worden aangehouden. De Nationale ombudsman keurt deze handelwijze af vanwege het belang dat hij hecht aan het beginsel dat van politieambtenaren mag worden verwacht, zoals hierboven onder 7.2. is vermeld, dat zij geen twijfel laten bestaan over de status van een betrokkene tijdens een onderzoek. Het feit dat haar zoon eerder is aangehouden of dat verzoekster als interieurverzorgster werkzaam is geweest bij de politie en daarom van de procedure op de hoogte zou kunnen zijn, doet hieraan niet af. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het in dit geval in de rede had gelegen in het telefoongesprek van 15 september 2004 aan verzoekster mee te delen dat haar zoon zou worden aangehouden. Door dit na te laten heeft de politie gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het niet informeren van verzoekster over het feit dat haar minderjarige zoon was aangehouden

Bevindingen

1. Ook klaagt verzoekster erover dat de politie haar op 16 september 2004 niet op de hoogte heeft gesteld van het feit dat haar minderjarige zoon was aangehouden. Verzoekster stelde hierbij dat haar zoon tijdens het verhoor, nadat hij zich beriep op zijn zwijgrecht, werd ingesloten. Verzoekster is van mening dat de politie haar uit eigen beweging en zo spoedig mogelijk op de hoogte had moeten brengen van de aanhouding.
2. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond. Bij brief van 24 januari 2005 stelde de korpsbeheerder, zoals reeds onder klachtonderdeel I. beschreven, dat verzoekster vooraf op de hoogte was gesteld van de aanhouding van haar zoon. Ook nadien had de politie aan verzoekster uitvoerig de gang van zaken toegelicht, aldus de korpsbeheerder.
3. Bij brief van 5 augustus 2005 liet de korpsbeheerder aan de Nationale ombudsman weten bij zijn eerdere standpunt van 24 januari 2005 te blijven.
4. Politieambtenaar N. schreef in zijn brief van 30 juni 2005 aan de Nationale ombudsman dat hij verzoekster op 16 september 2004 niet van de aanhouding van haar zoon op de hoogte had gesteld, omdat dit in zijn beleving in het telefoongesprek op 15 september 2004 duidelijk was geworden. Omdat er kennelijk een misverstand was ontstaan is hij op vrijdag 17 september 2004 bij verzoekster en haar echtgenoot langs geweest om duidelijk te maken hoe het een en ander was gegaan, aldus N.

5. In reactie op de brief van politieambtenaar N. liet verzoekster weten dat N. inderdaad op vrijdag 17 september 2004 is langs geweest, maar pas nadat haar echtgenoot naar het politiebureau was gegaan om te vragen wat er aan de hand was.

Beoordeling

6. Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen zich in hun bejegening van burgers hulpvaardig opstellen. Dit beginsel brengt met zich mee dat de familie van een minderjarige ingeslotene uit eigen beweging op de hoogte wordt gesteld van de insluiting. In dit verband bepaalt artikel 27 van de Ambtsinstructie dat een politieambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte dient te stellen van de insluiting. In het geval de ingeslotene een minderjarige is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene een meerderjarige is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene. Onder ingeslotene wordt diegene verstaan die rechtens van zijn vrijheid is beroofd (zie Achtergrond, onder 1.).

7. Vaststaat dat de zoon van verzoekster op het politiebureau is aangehouden en voor verhoor enkele uren op het bureau heeft verbleven. Daarnaast staat vast dat politieambtenaar N. de ouders van Gx op 16 september 2004 niet van de aanhouding op de hoogte heeft gesteld.

8. Politieambtenaar N. verklaarde dat hij op 16 september 2004 geen contact had opgenomen na de aanhouding van Gx aangezien hij in de veronderstelling was dat dit in het telefoongesprek op 15 september 2005 duidelijk was geworden. De Nationale ombudsman kan N. in deze redenering niet volgen, nu de Nationale ombudsman bij klachtonderdeel I. het aannemelijk achtte dat politieambtenaar N. tijdens het telefoongesprek op 15 september 2004 het woord "aanhouden" niet heeft gebruikt en dat verzoekster na afloop van het telefoongesprek niet wist of niet had begrepen dat haar zoon zou worden aangehouden.

9. De zoon van verzoeker was tijdens zijn aanhouding een ingeslotene zoals bedoeld in de Ambtsinstructie. Gelet op artikel 27 van de Ambtsinstructie en op het feit dat verzoekster voorafgaand aan aanhouding niet wist of had begrepen dat haar minderjarige zoon zou worden aangehouden, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de politie op 16 september 2005 contact had moeten opnemen met de ouders van Gx om ze op de hoogte te stellen van de aanhouding van hun minderjarige zoon. Door dit na te laten heeft de politie gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de klachtafhandeling

Bevindingen

1. Verder klaagt verzoekster erover dat de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant haar klacht van 29 september 2004 pas op 24 januari 2005 heeft afgehandeld.
2. Uit de stukken is gebleken dat de politie de brief van verzoekster op 5 oktober heeft ontvangen.
3. De korpsbeheerder liet de Nationale ombudsman bij brief van 5 augustus 2005 weten te betreuren dat de afwerking van de klacht te lang had geduurd. Het was op zijn plaats geweest om daarvoor in zijn eerdere klachtafhandelingsbrief van 24 januari 2005 excuses aan te bieden, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

4. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.
5. Volgens artikel 19 van de klachtenregeling van de politie Midden en West Brabant - overeenkomstig artikel 9:11 van de Algemene wet bestuursrecht jo artikel 66 van de Politiewet - dient een klacht, waarover niet door de commissie is geadviseerd, binnen een termijn van tien weken na ontvangst ervan te worden afgedaan (zie Achtergrond, onder 2., 3. en 4.).
6. In dit geval heeft de korpsbeheerder de commissie niet om advies gevraagd. De behandelingstermijn van verzoeksters klacht heeft zestien weken (5 oktober 2004 - 24 januari 2005) bedragen. De Nationale ombudsman is - met de korpsbeheerder - van oordeel dat deze termijn te lang is en de gestelde termijn van tien weken overschrijdt. Het regionale politiekorps Midden en West Brabant heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant te Tilburg, is

gegrond ten aanzien van:

- het niet telefonisch meedelen dat de minderjarige zoon van verzoekster zou worden aangehouden, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking;

- het niet informeren van verzoekster over het feit dat haar minderjarige zoon was aangehouden, wegens schending van het vereiste van correcte bejegening;
- de klachtafhandeling, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

Hoogachtend,

Onderzoek

Op 15 februari 2005 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw E. te Woudrichem, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant te Tilburg.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant (de burgemeester van Tilburg), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Breda over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Verder zijn verklaringen opgenomen van politieambtenaar G. en N.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder en verzoekster deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van verzoekster, ontvangen op 15 februari 2005.
2. Intern klachtdossier van de politie, ontvangen op 19 april 2005.
3. Openingsbrieven van de Nationale ombudsman van 20 juni 2005.

4. Standpunt van de korpsbeheerder van 5 augustus 2005, met bijlagen.
5. Brief van politieambtenaar N. van 30 juni 2005.
6. Brief van politieambtenaar G. van 30 juni 2005.
7. Reactie van verzoekster, ontvangen op 23 september 2005.
8. Telefonische verklaring van politieambtenaar N. van 30 september 2005.
9. Telefonische verklaring van politieambtenaar G. van 5 oktober 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 1, vierde lid

"In dit besluit wordt onder ingeslotene verstaan degene die rechtens van zijn vrijheid is beroofd. Onder ingeslotene wordt mede verstaan degene die ten behoeve van de hulpverlening aan hem op het politie- of brigadebureau is ondergebracht."

Artikel 27, eerste lid

"1. Voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet stelt de ambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingeslotene minderjarig is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene."

2. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.1.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens

gedraging de klacht betrekking heeft."

3. Politiewet

Artikel 66

"In afwijking van artikel 9:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt de klacht afgehandeld binnen tien weken of, indien een commissie als bedoeld in artikel 61, tweede lid, onder a, is belast met de behandeling van en advisering over de klacht, binnen veertien weken na de ontvangst van het klaagschrift."

4. Klachtenregeling van de politie Midden en West Brabant

Artikel 19

"1. De termijn voor afdoening van de klacht waarover niet door de commissie is geadviseerd, bedraagt maximaal tien weken.

2. De termijn voor de afdoening van de klacht bedraagt maximaal veertien weken indien de commissie met het onderzoek en de advisering is belast.

3. De korpsbeheerder kan de afhandeling van een klacht voor een periode van maximaal vier weken verdagen. Klager en beklagde ontvangen voor het verstrijken van de in het eerste respectievelijk tweede lid genoemde termijn, schriftelijk bericht van het feit dat de afhandeling wordt verdaagd."